خرد و خود باوری

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون ابن سینا- شعبه بلخ

پالیسی آزادی علمی و آکادمیک

بازنگری شده در سال ۱۴۰۵

Scanned with OKEN Scanner

مقدمه

یک‌پوهنتون زمانی به عنوان محیط تولید علم، به رشد و توسعه می‌رسد که استادان و محصلان آن از حق طبیعی آزادی در بیان اندیشه‌ها و نظریات خویش بهره‌مند باشند، و بتوانند بدون ترس و محدودیت از بیرون، آزادانه به فعالیت‌های علمی، پژوهشی و آکادمیکی‌شان ادامه دهند. دین مقدس اسلام «آزادی» را حق طبیعی انسان دانسته است. اعلامیه اسلامی حقوق بشر در مادۀ یازدهم مقرر داشته است که «انسان آزاد متولد می‌شود، و هیچ احدی حق به بردگی کشیدن یا ذلیل کردن یا مقهور کردن یا بهره کشیدن یا به بندگی کشیدن او را ندارد؛ مگر خدای تعالی» بنابراین، آزادی علمی و آکادمیک یکی از مصادیق این حق طبیعی به شمار می‌آید. در این راستا، استادان برای یاددهی و محصلان برای یادگیری باید آزاد باشند، تا این که استعدادها در جامعه شکوفا شوند. پالیسی حاضر برای رعایت آزادی‌های علمی و آکادمیک در پوهنتون ابن سینا- شعبه بلخ در ضمن پنج ماده تدوین و تصویب گردیده است.

ماده اول- مبنای آزادی آکادمیک

مبنای آزادی علمی و آکادمیک در این پالیسی عبارتند از شریعت مقدس اسلام، قوانین و فرامین امارت اسلامی، اخلاق، عرف، آداب و رسوم پسندیدۀ مردم مسلمان افغانستان.

ماده دوم- مفهوم آزادی علمی و آکادمیک

آزادی علمی و آکادمیک عبارت است از این که کسی به خاطر بیان و نشر عقیدۀ خود در جریان آموزش یا پژوهش در پوهنتون که در چهارچوب شریعت مقدس اسلام، قوانین و فرامین امارت اسلامی افغانستان و اصول علمی و آکادمیک صورت گرفته باشد، مورد تعرض هیچ کسی و هیچ نهادی قرار نمی‌گیرد.

ماده سوم- عناصر آزادی علمی و آکادمیک عبارتند از:

۱- آزادی بیان؛

۲- آزادی علمی- پژوهشی؛

۳- آزادی اندیشه؛

۴- آزادی حقیقت جویی.

Scanned with OKEN Scanner

ماده چهارم- آزادی علمی و آکادمیک محصلان

هرمحصل آزاد است که به منظور کشف حقیقت و رفع ابهام در باره مسائل مرتبط با موضوع درس، هرنوع پرسشی را از استاد داشته باشد. استاد یا سایر محصلان نمی‌توانند آزادی پرسش‌گری را از یک‌محصل سلب کنند. پرسش پیرامون موضوع بحث، تا زمانی مشروع است که باعث نزاع و خشونت در صنف نشود. محصلان هر صنف آزادند که از میان‌شان یکی را به عنوان نماینده صنف انتخاب کنند، استادان، پوهنحیٔ مربوطه و معاونت امور محصلان حق دخالت در انتخاب آنان ندارند.

ماده پنجم- آزادی علمی و آکادمیک استادان

استاد در صنف در چهارچوب موضوع بحث، در بیان دیدگاه و نظر خویش آزاد است؛ اما از وی انتظار می‌رود که در جریان آموزش از هیچ دیدگاه سیاسی یا سمتی و یا قومی جانبداری نکند، و مباحث علمی را باید به شیوه‌ای کاملاً بی‌طرفانه تجزیه و تحلیل کرده، و اصول تساهل و مدارا رعایت نماید.

این پالیسی در جلسه مورخ ۱۴۰۵ / ۳ / ۳۱ شورای علمی پوهنتون بازنگری، تصویب و در پروتکل شماره (۳) ثبت گردید.

مهر و امضای ریاست پوهنتون

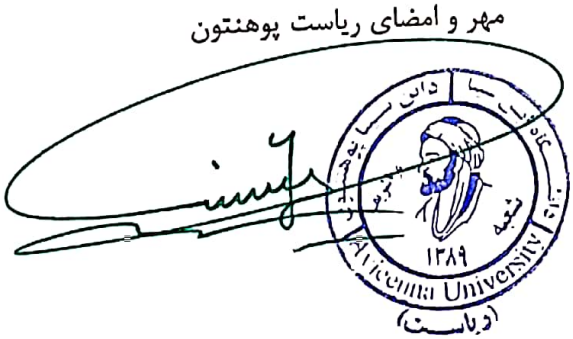

Scanned with OKEN Scanner